

dlel mimo P. a vrátil se 17. října 1931, kdy mu teprve manželka odevzdala vyhotovení rozsudku. Poněvadž nic nevyšlo na jevo, co by správnost těchto údajů uvádělo v pochybnost, jest za to míti, že opis rozsudku byl obžalovanému do vlastních rukou doručen dne 17. října 1931. Staly se tudíž opověď zmateční stížnosti a současné podání odporu dne 20. října 1931 ve třídenní zákonné lhůtě (§ 284, odst. 1, § 427, odst. 3 tr. ř.), tudíž včas.

Čís. 4517.

I dubiosní pohledávky mají majetkovou hodnotu a jich vynechání ve výkazu majetku jest zatajením aktiv ve smyslu § 4 zák. čl. V:1916 (§ 414 čís. 1 tr. zák.). Škodu, způsobenou tím věřitelům, jest určití podle pravděpodobné hodnoty těchto pohledávek; pro kvalifikaci trestného činu a pro výměru trestu stačí však zjistiti aspoň minimální hodnotu v částkách uvedených v § 383 tr. zák. ve znění nov. čís. 31/29 Sb. z. a n.

Zatajení aktiv jest trestným činem jen tehdy, stalo-li se v úmyslu poškoditi věřitele.

Skutková podstata zločinu podle § 414 čís. 2 tr. zák. vyžaduje, aby pachatel pozitivním projevem uznal za pravý dluh, o němž ví, že jest nepravý.

Otázku, zda úpadce vědomě nesprávně vedl obchodní knihy, náleží rozhodnouti soudu, nikoli znalci. Vedl-li knihy někdo jiný než úpadce, nutno zjistiti, zda nesprávné jich vedení dělo se na přímý poukaz úpadcův.

(Rozh. ze 4. listopadu 1932, Zm IV 611/31.)

Nejvyšší soud, přezkoumajav trestní věc proti M. D. a spol., obžalovaným ze zločinu podvodu a j., na základě veřejného líčení o zmatečných stížnostech obžalovaných vynesl rozsudek, jímž některé zmateční stížnosti odmítl a zamítl, jiným vyhověl, rozsudek odvolacího soudu zrušil a obžalované z obžaloby zprostil, v některých směrech však vrátil věc odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Obžalovaní M. L., E. G. a F. D. byli odvolacím soudem uznáni vinými zločinem podle § 4 zák. čl. V:1916 se zřetelem k § 414 čís. 2 tr. zák. a § 383 tr. zák., spáchaným tím, že uznali za pravé dluhy a závazky I-ské spořitelny jako její oprávnění a zodpovědní činitelé, jimž bylo svěřeno vedení obchodů této firmy v době od roku 1921 do roku 1926, tehdy, když se obchodní firma stala neschopnou platiti, a to za tím účelem, aby při mimokonkursním řízení poškodili věřitele banky. Zmateční stížnost těchto obžalovaných s hlediska § 385 čís. 1 a) tr. ř. namítá, že nebylo zjištěno, kdy a jakým činem tito obžalovaní uznali dluhy spořitelny. V rozsudku odvolacího soudu skutečně není tohoto zjištění. Odvolací soud se obmezil na zjištění, že tito obžalovaní, — jak dokazuje výpis z firemního rejstříku — byli v rozhodné době zodpověd-

nými členy ředitelství (správy) onoho peněžního ústavu a při všech jeho úkonech spolupůsobili. Tento všeobecný výrok nedává však dostatečný podklad pro posouzení tohoto trestního případu. Nejde o to, zda obžalovaní splnili povinnost, zúčastniti se schůzí ředitelství a obeznámiti se se stavem podniku a jeho obchodů, či zda snad tuto povinnost zanedbali. Skutková podstata trestného činu podle § 414 čís. 2 tr. zák. vyžaduje pozitivní projev oprávněné osoby, že uznává příslušný dluh za pravý. Proto, by obžalovaní mohli býti pro tento trestný čin odsouzeni, bylo by zapotřebí zjistiti, že buď přímo před soudem učinili takový projev, anebo aspoň nějakou jinou činností, spadající pod ustanovení §§ 69 nebo 70 tr. zák., na př. v zasedání ředitelství spořitelny při hlasování o tom, zda ony dluhy mají býti uznány, zúčastnili se trestného činu. Než, i kdyby to bylo zjištěno, je třeba ještě zjistiti skutečnosti, z kterých by bylo možno usouditi, že obžalovaní věděli, že jde o nepravé dluhy a že jimi uznané nepravé pohledávky byly nebo měly býti v mimokonkursním vyrovnávacím řízení přihlášeny mezi passivy spořitelny. Ani v tomto směru odvolací soud neučinil potřebná zjištění. Proto bylo co do tohoto bodu rozsudku odvolacího soudu jednati podle 1. odst. § 35 por. nov. a zmateční stížnost, pokud uplatňuje důvody zmatku podle § 385 čís. 1 a), b) tr. ř., poukázati na toto rozhodnutí.

K námitkám zmateční stížnosti obžalovaného M. D. s hlediska § 385 čís. 1 a) tr. ř. podotýká se především toto: Předložení falešné bilance v nuceném vyrovnávacím řízení nebylo nižšími soudy podřaděno pod ustanovení § 414 čís. 4 tr. zák., nýbrž pod ustanovení čís. 1 cit. zákona, proto je zbytečné zabývati se námitkou, že tato bilance není obchodní knihou ve smyslu § 414 čís. 4 tr. zák. Pod ustanovení tohoto předpisu zákona bylo podřaděno vedení jiných knih banky. K námitkám, týkajícím se zatajení směnečných pohledávek ve výši přes 300.000 Kč se podotýká, že obžalovaný v trestním řízení ani netvrdil, že šlo o směnky nedobytné, nýbrž uvedl, že to byly směnky dubiosní, jakž zjistily nižší soudy na základě znaleckého posudku. Obžalovaný při hlavním přelíčení u prvního soudu sám udal, že dubiosní pohledávky byly zažalovány, že však exekuce nebyla vedena; neudal však, jak bylo zjištěno, že jsou nedobytné. Nižší soudy vycházely ze správného názoru, že dubiosní pohledávky měly býti v mimokonkursním vyrovnávacím řízení uvedeny jako předmět majetku a že jejich vynechání ve výkazu majetku bylo zatajením aktiv ve smyslu § 4 zák. čl. V z r. 1916 se zřetelem k ustanovení § 414, čís. 1 tr. zák. Avšak pro kvalifikaci trestného činu a pro výměru trestu vzhledem k ustanovení § 383 tr. zák. bylo zapotřebí zjistiti výši škody, způsobené zatajením dubiosních pohledávek, neboť tato škoda nerovná se nominální výši pohledávek, nýbrž má býti určena podle jejich pravděpodobné hodnoty (srovnej § 199 čís. 5 obch. zák.). Pro kvalifikaci trestného činu a pro výměru trestu stačí zjistiti aspoň minimální hodnotu v částkách, uvedených v § 383 tr. zák. ve znění tr. nov. z r. 1929. Při tom se podotýká, že zatajení položek aktiv má býti s hlediska zločinu podle § 4 zák. čl. V z r. 1916 vzhledem k ustanovení § 414 čís. 1 tr. zák. posuzováno jako trestný čin jen v souvislosti s poškozením věřitelů, nikoliv o sobě, a že proto rozhodné je nejen to, že položky aktiv byly vynechány, nýbrž i to, že se to stalo na škodu věřitelů. Ob-

žalovaný M. D. byl uznán vinným též zločinem podle § 4 zák. čl. V:1916 hledíc k ustanovení § 414 čís. 4 tr. zák., který spáchal tím, že nesprávně vedl, resp. dal vésti obchodní knihy tak, že z nich nelze seznati aktivní a pasivní stav spořitelny a způsob jejího obchodu. V důvodech rozsudku nebyly kromě skutečnosti, že nebyla zachována kontinuita, uvedeny konkrétní okolnosti, které by mohly býti podkladem pro posouzení, zda bylo tu vědomě nesprávné vedení knih a zda se stalo za účelem poškození věřitelů, nýbrž byly uvedeny jen právní pojmy. Proto tento výrok nemůže býti přezkoumán s hlediska věcných důvodů zmatku, k čemuž nejvyšší soud je povinen ve smyslu posled. odstavce § 385 tr. ř., i když výrok nebyl ve zmateční stížnosti zvláště napaden. O tom, zda knihy byly vědomě nesprávně vedeny, má rozhodnouti soud, nikoliv znalci. První soud zjistil při hlavním přelíčení, že v pokladním deníku bylo mazáno, nezjistil však, jakého druhu bylo toto mazání. V písemném posudku znalci uvedli, že v pokladní knize byly listy vytrženy. Soud nezjistil ani tuto skutečnost, ani že listy vytrhl obžalovaný M. D. Naopak nižší soudy nekladly obžalovanému M. D. za vinu, že knihy zničil nebo ukryl, nýbrž že je nesprávně vedl, aniž to podrobně doložily a aniž se obíraly obhajobou obžalovaného a vysvětlivkami znalců. Proto i v tomto bodě se vyskytuje potřeba jednati podle 1. odst. § 35 por. nov. Při tom se podotýká, že, pokud knihy byly vedeny jinými osobami, je třeba zjistiti, že se jejich nesprávné vedení dělo na základě přímého poukazu obžalovaného.

Čís. 4518.

Ani min. nař. z 20. května 1908, čís. 116 ř. zák. nežádá, by majitel závodu ukládaný mu dozor nad provozem kamenného lomu konal sám osobně; stačí, ustanovil-li k tomu způsobitou a spolehlivou osobu (§ 54 cit. min. nař.).

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1932, Zm II 144/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 4. března 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost, vytýkající napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 5 a čís. 9, přesněji čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., není v právu, pokud, provádějíc hmotněprávní důvod zmatečnosti čís. 9 písm. a), odvozuje nedostatek trestné nedbalosti z nařízení stěžovatelova, by byla v místě, kde usmrcený pak T. pracoval, umístěna tabulka hlásající viditelně zákaz stěžovatelův, že se na dotčeném místě lámati nesmí. Lze sice souhlasiti s názorem stížnosti, že, nařídív S-ovi, by řečenou tabulku na dotčeném místě umístil, dal tím stěžovatel S-ovi i příkaz, by